РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 21-го червня 1917. Ч. 72. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, June 21, 1917. No. 72.

УКРАЇНСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ

ПРОГОЛОШУЮТЬ НА КОНҐРЕСІ МАЙНЕРІВ НЕЗАВИСИМІСТЬ УКРАЇНИ.

Російське правительство відкладає справу автономії України до установчих зборів.

ПОЛЯКИ ПРОТИ АВСТРІЙСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА. - УСТУПЛЕНЕ КАБІНЕТУ.

Вісти з України.

Українські делеґати майнерів проголошують независимість України.

Петроград, 19. червня. — **Українські делеґати з копалень зеліза і угля оголосили на відбутім конгресі независимість України і уневажнене довгів.**

Тимчасове правительство відкладає справу автономії України до установчих зборів.

Нюйорська жидівська часопись „Форвертс" одержала від свого кореспондента телєграму отсього змісту:

Петроград, 17. червня. — **На конґресі Українців в Києві ухвалено зажадати ПОВНОЇ АВТОНОМІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ І ПРАВА ВИСЛАНЯ ОКРЕМИХ ДЕЛЕҐАТІВ НА МАЮЧУ СЯ ВІДБУТИ МИРОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ.**

Однак правительство заявило, що ані Україна ані жадна инша провінція не одержить автономії, доки не відбудуть ся установчі збори.

Український полк ім. гетьмана Богдана Хмельницького.

„Русским Ведомостям" пишуть:

Український полк зорґанізовано 1. мая. Називаєть ся він „Перший український полк імени гетьмана Богдана Хмельницького". В тім полку є тепер около 5.000 людий. Полководцем вибрано Д. М. Путника-Гребенюка, потомка запорожця. Вибрано раду з 12 людий. Полк приняв клич: „Війна до побідного кінця під знаменем України". Післано поздоровленя російській армії, польським лєґіонам і союзним арміям. До Петроґраду вислано делеґатів для переданя поздоровлень. Полк виступає в табор.

Українська Головна Рада заперечує ходячі слухи, будьто би Рада брала участь за аґітацією утвореня українського полку. Взагалі се питанє приняло в Києві острий характер.

КИЇВ, 4. мая. — Головний командант армії полудневo-західного фронту позволив головному начальникови київського военного округа **на утворене 3-батальонного українського полку.** Кадри того полку позволено зложити з числа находячих ся на роздільнім пункті жовнірів і офіцирів Українців. Для утвореня кадр позволено остати ся 500 жовнірам, а прочі повинні відійти зараз на фронт.

В справі українського полку.

Наводимо ось-тут з київських ґазет документи, які відносять ся до загостреного в Києві питаня про орґанізацію окремого українського полку. Комітет депутатів київського ґарнізону ухвалив таку резолюцію:

Комітет депутатів війск київського округа, обговоривши на засіданю 28—29. цьвітня **жаданя Українців-жовнірів про сформоване з них самостійного українського полку** і відносячи ся в засаді прихильно до піднесеного товаришами-жовнірами питаня про орґанізацію українських частин, постановив:

1. Признати, що супроти надходячих в найблизші дни рішаючих боїв, від котрих зависить цілість свободи Росії, всяке переставлюване війск не може не відбити ся на боевій силі армії.

2. Признати, що формоване окремого українського полку занепадає через технічні обставини значного часу, коли тимчасом убуток по тих полках треба буде зараз доповнити.

3. Признати, що формоване українських частий може подати причину до жадань, виділити всі українські елементи з цілої російської армії, що може тільки розстроїти і знищити боеву силу зединеної армії перед рішаючими боями.

4. Признати, що питанє формованя українських частий, жадаюче вперед порішеня складних технічних питань, повинно бути предложене на весь зріст під осуд фронтового зїзду дня 3. мая.

5. Супроти того, що доповнене армії не терпить жадної проволоки, признати, що зібрані в Києві жовніри-Українці, в числі около 3.000, як і всі ґрупи українських жовнірів, котрі ще можуть утвортити ся, повинні бути вислані на фронт у звичайнім порядку в цїли доповненя військових частий.

6. Звернути ся до військової ради з просьбою, приложити всі сили, щоби намовити 3.000 українських жовнірів сейчас відійти до армії у звичайнім порядку.

Комітет **Головної Української Ради** постановив:

1. Жадане реорґанізації армії і доповнюване українського війска з фронтових частин комітет Головної Української Ради не похваляє.

2. Порішене питаня, на національно-територіяльній засаді переставити військові частини, предложити военному міністрови і верховному вождови.

3. Формоване зовсім нових українських частин може вже відбудуватись тепер на основі національно-територіяльного принципу.

4. Щодо 3.000 українських жовнірів, заявивших горяче бажане утворити український полк, комітет Головної Української Ради знаходить, що те бажане можна вдоволити, причім доповнене полку повинно йти з резервових частин, а не після заяв поодиноких жовнірів.

Потім **рада українського военного клюбу імени гетьмана Полуботка і орґанізаційна комісія для добровольців українських дружин** проголосили такі резолюції:

1. З 3.000 Українців-жовнірів утворити полк.

2. Визначити спеціяльну українську дивізію, до якої маєть ся вислати сей полк.

3. Утворити для тої дивізії резерву.

4. Звернути ся до висшої команди в цїли здорового, пляномірного і постепенного переведеня одноплеміности боевих одиниць.

По оголошеню резолюцій представителі ради робітничих депутатів, а також коаліційної ради київського студентства заявили в імени своїх орґанізацій, що годять ся на резолюції комітету депутатів війск київського военного округа.

(Продовжене на стороні 2-гій).

ВОЄННІ ПРИГОТОВАНЯ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

В першім тижни липня перший побір рекрутів.

ВАШІНҐТОН, 18. червня. — Проклямація президента Вілсона в справі приписів щодо побору і увільненя мущин, обовязаних до військової служби, є вже виготовлена і в протягу 24 годин буде проголошена.

Перший побір рекрутів має доставити для армії 625.000 жовнірів. В тій цїли буде вильосуваних около 1,000.000 мущин обовязаних до військової служби. Військові власти числять, що около 40% рекрутів буде відкинених з причини фізичних браків.

Перше льосоване відбудеть ся правдоподібно в першім тижни місяця липня.

В падолисті другий побір рекрутів.

ВАШІНҐТОН, 19. червня. — **Другий побір рекрутів відбудеть ся не пізнійше як в місяци падолисті. Другий побір буде виносити правдоподібно 1,000.000 рекрутів так, що на вильосоване припаде яких 1,000.000 мущин.**

Коли показала би ся потреба, то при другім поборі можуть бути покликані навіть такі, котрі при першім були звільнені або узнані за неспосібних до військової служби.

У вересни полки міліції відійдуть до Франції.

ВАШІНҐТОН, 19. червня. — Нині подано до відома отсї справи:

1. По упливі кількох місяців відбудеть ся друге льосоване рекрутів.

2. Перша дивізія війск ґен. Першінґа буде безпроволочно скріплена висилкою дальших війск. У вересни відійдуть на боевий фронт перші дивізії міліції.

3. Нюйорська міліція відійде яко одна з перших дивізий міліції. По нюйорській відійдуть дивізії міліції з Ілінойс.

500.000 американського війска буде в Европі на весну.

ВАШІНҐТОН, 19. червня. — Після заяви департаменту війни вже на весну 1918 р. має находити ся на военнім терені в Европі 500.000 американського війска. До літа 1918 р. се число зросте правдоподібно на 1,000.000.

В АВСТРО-УГОРЩИНІ

Польські посли проти австрійського правительства.

КОПЕНҐАҐЕН, 19. червня. — **Бунт польських послів в австрійськім парляменті,** як се доносить віденський кореспондент часописи „Фосіше Цайтунґ", **спричинив крізу, яка загрожує становищу не лише президента кабінету міністрів, ґр. Клям-Мартініца, але й міністра для заграничних справ, ґр. Черніна.**

Більшість німецьких часописий відносить ся при обговорюваню сеї справи з великою резервою. Урядові часописи віденські надіють ся, що крізу дасть ся ще полагодити через віддане Полякам і иншим парляментарним ґрупам кількох місць у кабінеті міністрів.

Кореспондент часописи „Фосіше Цайтунґ" звертає увагу, що опозиція Поляків зовсім вистарчає, щоби перехилити вагу в некористь правительства, бо прочі славянські посли находять ся вже в опозиції.

Своє супроти правительства вороже становище заявили Поляки, ухвалюючи голосувати проти буджету. Крім горстки крайних соціялістів, Поляки се перша парляментарна ґрупа, яка у воюючій державі відважила ся голосувати проти военних кредитів.

Президент кабінету, ґр. Клям-Мартініц, зажадав в суботу від Поляків, щоби вони ясно зазначили своє становище. Сей крок був зроблений з ініціятиви міністра для заграничних справ, ґр. Черніна, який не є всилі вести заграничної політики, як довго становище парляменту не є певне.

Поляки домагають ся, як се показуєть ся з їх заяв, в дійсности **независимого королівства, побудованого зовсім отверто на протинімецьких основах. Такі жаданя Поляків викликали явне невдоволене в Німеччині** так, що навіть „Кельніше Цайтунґ" зробила з того приводу острі закиди Полякам.

Обжалуване Поляків довело до бурливих сцен і замкненя засіданя.

ЦЮРІХ, 19. червня. — **Польський посол Дащинський (соціял-демократ) заявив у віденськім парляменті, що на приказ німецьких властий повішено поверх 30.000 Поляків.**

Віденська „Арбайтер Цайтунґ", яка подає подробиці зі засіданя парляменту з дня 14. і 15. червня, доносить, що між німецькими і славянськими послами прийшло відтак до дуже бурливих сцен.

Коли посол Стріберни почав критикувати огидне поведене властий з політичними підозрілими, всенімецький посол Гайне крикнув: **„Замало вішано, треба було всіх вивішати".**

По тих словах польські й инші славянські посли кинули ся на Гайного. Серед великого замішаня і обуреня президент палати мусів закрити засідане.

Поголоска про уступлене австрійського кабінету.

АМСТЕРДАМ, 19. червня. — **Піврядова телєграма з Відня доносить, що президент і всі прочі члени кабінету предложили цїсареви свою резиґнацію.**

Правдоподібно резиґнація буде принята, але доси цїсар в тій справі не повзяв остаточного рішеня.

Між наслідниками президента кабінету вичисляють також імя ґр. Куденгового, теперішного намісника в Чехах.

НА МОРИ:

За три місяці затопили Німці 2,772.000 тон.

ЛОНДОН, 18. червня. — Урядовий звіт німецької адміралїції з дня 20. мая звучить:

„По остаточнім урядовім провіреню обчислено, що втрати в затоплених кораблях в протягу місяця цьвітня виносить 1,091.000 тон. З того припадає 822.000 на кораблї ворожих держав (між тими 664.000 тон на кораблї анґлїйські) і 369.000 на кораблї держав невтральних.

„Командант підводної лодки, поручник Арнольд де ля Пірїе, затопив в цьвітни **підчас одної подорожи 80.000 тон.**

„Від початку необмеженої боротьби підводних лодок затоплено кораблїв на загальну суму 2,772.000 тон, між тими 1,707.000 тон кораблїв анґлїйських".

Німці топлять пересічно 1,000.000 тон місячно.

ВАШІНҐТОН, 19. червня. — Поголоску, що німецькі підводні лодки топлять тепер знова надсподівано велике число кораблїв, потверджує звіт зі засїданя членів комісії для будови кораблїв. Засїдане комісії тривало через цїлий день. Участь у засїданю брав також президент Вілсон.

В часї дискусії заявив один з членів комісії, що німецькі підводні лодки топлять на місяць пересічно 1,000.000 тон анґлїйських кораблїв. Крім того є значне число анґлїйських кораблїв, около 200.000 тон, так сильно ушкоджених, що через довший час вони не можуть бути уживані.

Члени комісії заявили, що коли сьому не вдасть ся зарадити, то топлене кораблїв в такій скількости мусить потягнути за собою фатальні наслідки.

Злучені Держави мусять супроти того будувати більше ніж плянованих 3,000.000 тон. З будовою кораблїв треба як найскорше спішити ся, тимбільше, що велику часть кораблїв треба буде ужити до перевозу американських війск до Франції і до воженя для них амуніції і поживи.

В РОСІЇ.

400.000 російських жовнірів опустило боєвий фронт.

ТОКІО (Японія), 2. червня. — Після заяви членів російської комісії, **яка** відїздить нині в дальшу дорогу до Злучених Держав, **400.000 російських жовнірів опустило боєвий фронт від початку революції.** Російські жовніри опускали боєвий фронт будьто за дозволом будьто без дозволу військових властий.

Члени російської комісії заявили однак, що мають надію, що поволи в армії буде привернена карність і порядок та що тоді буде можна боротьбу підіймити наново.

Строгі зарядженя міністра війни Керенського.

ПЕТРОҐРАД, 18. червня. — Міністер війни Керенський змінив свої гарні слова на строгі зарядженя, щоби російські війска удержати в карности і зробити їх спосібними до дальшої боротьби.

Міністер Керенський оголосив розказ, в якім грозить карою 10 лїт вязниці тим, котрі будуть брати участь в аґітації проти війни.

Дезертири з російської армії будуть позбавлені права голосованя і будуть виключені від подїлу земельних посїлостий.

Керенський уневажнив дозвіл одної місцевої Ради робітничих і салдатських делеґатів, яка дала урльоп 9 компаніям війска, позволяючи їм опустити боєвий фронт.

Керенський відмовив урльопу одній дивізії українських війск, які хотіли повернути домів і взяти участь у зборах в справі автономії України.

За дозволом Ради робітничих і салдатських делеґатів в місті Б. салдатський комітет зажадав звільненя 9 компаній. Керенський спротивив ся сему і видав приказ арештувати членів салдатської ради.

Міністер Церетелі взиває до наступу.

ПЕТРОҐРАД, 18. червня. — **На вчерашнім засїданю всеросійського конґресу депутатів робітничих і салдатських рад міністер кн. Церетелі виголосив промову, в якій виступив дуже рішучо проти окремого мира з Німеччиною і візвав армії до наступу проти ворогів.**

Кн. Церетелі говорив між иншим отсе:

„Нашим бажанем є в як найскоршім часї заключити новий договір, в якім проголошені російською демократією принципи становили би підставу до міжнародної політики аліянтів.

„Мусимо зрозуміти, що найгіршим вислїдом нашої боротьби в справі загального мира було би заключене окремого мира з Німеччиною. Він знищив би всі дотеперішні здобутки революції і був би погубний для справи міжнародної демократії. **Окремий мир є річию неможливою.** Такий мир спричинив би Росії нову війну по стороні Німеччини. Такий мир означав би лише, що ми виміняли одних союзників на инших".

(Продовжене на стороні 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодинокє число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертасть ся.

З біжучої хвилі.

—o—

Недавно телєґрами донесли про пляни російського міністра війни, Керенського, котрий радить оснувати від Балтійського аж до Чорного моря ряд републик, які мали би бути межею між Росією і Німеччиною. Після пляну Керенського мали би повстати отсі републики: Фінляндія, Естонія, Лівонія, Курляндія, Литва, Польща і Україна.

Згадуючи про сей плян Керенського, клівлендський „Народовєц" (ч. 24, з 14. с. м.) пише:

Плян Кереньського є дуже розумний і можна би на нього згодити ся з двома поправками.

Перша щодо Білоруси. Білорусь не є Росією ані історично ані етнографічно.

Культура там польська, торговельні інтереси також вказують там на захід. Родовите населенє є богато близше мовою і характером до Поляків ніж до Росіян. Мешкає там около 2,000.000 Поляків, а Росіян нема цілком, відколи виїхали російські урядники, жандарми і духовні отці.

Коли би Білорусини мали почутє народно-політичної відрубности і стреміли до власної державности, тоді належало би ся дати їм власну републику і оставити їх рішеню, з ким схочуть союза: з Росією чи з Польщею. **Але Білорусини ще не є народом.** Як не може бути мови про окрему републику кашубську на заході, так не можна нині говорити про републику білоруську на сході.

Росіяни поступили би дуже мудро, коли би звернули Білорусь Польщі. Усунуло би то головну причину кількасотлітних спорів між Польщею і Росією і промостило би дорогу до постійних, добрих сусідських відносин.

Знова нове шубравство зродило ся між Поляками. Мовляв: як не хочете дати нам Литви і части України, то дайте нам Білорусь, а тоді ви, Росіяни, будете дуже мудрі люди...

„Дайте нам Білорусь, — кричать Поляки — **бо Білорусини не мають почутя національно-політичної відрубности і не стремлять до власної державности"...**

„Ви Росіяни, — трублять Поляки — мусите дати нам Білорусь, бо там є наша („польська") культура, а **Білорусини ще не є народом"...**

Редактор „Народовца" мусить бути дуже слабий на голову, коли плете такі теревені, що „Білорусини не мають почутя національно-політичної відрубности і не стремлять до власної державности"... А хто в кілька тижнів по революції скликав до Мінска конґрес Білорусинів і жадав автономії для Білоруси і її злуки з Росією на федеративних основах? Чи не Білорусини? — **А** може то Поляки, пане Данґель?...

Ні, ні! пане редактор! Той конґрес скликували Білорусини. Тісамі Білорусини, про яких Ви кажете, що вони **не є ще народом...**

Відбувший ся в Мінску конґрес Білорусинів, який радив над справою автономії Білоруси, вибрав 7 делеґатів, котрі мають вручити тимчасовому правительству Росії слідуючу декларацію:

Білоруський національний зїзд щиро бажає взяти участь в суспільній роботі над державним устроєм свобідних народів Росії, в вірі, що його національний комітет, стремлячий до поліпшеня положеня рідного краю, опираючись на краєвих елементах Білоруси, принесе користь загальнодержавному розвиткови Росії на принципах федеративного демократично-републиканського устрою.

Становище Українців супроти вилученя Галичини.

Австрійське кореспонденційне бюро з 25. цьвітня б. р. доносить:

З причини нарад між провідниками польського кола і правительством в справі вилученя Галичини вчера пополудни парляментарна комісія української парляментарної репрезентації, занепокоєна тими поголосками, зібрала ся на надзвичайне засіданє, на котрім принято одноголосно слідуючу ухвалу:

„Українська парляментарна репрезентація покликуєть ся на всі дотеперішні протести цілого українського народу проти всякого розширюваня автономії теперішного коронного краю Галичини, яке не може погодити ся з найбільше житєвими інтересами українського народу і самої держави. Длятого всякий крок до здійсненя вилученя Галичини вона уважає за провокацію українського народу, загроженого в своїм істнованю.

„Українська парляментарна репрезентація зобовязанє правительства у висше згаданім напрямі уважає за поступованє, котре спротивлялоб ся не лише волї міродатних кругів, аби в теперішній порі уникати всяких кроків противних конституції, як також за поступованє, котре безуслівно мусїло би потягнути за собою загроженє незаколоченої функції парляменту".

Зі Львова доносять:

Український Народний Комітет ухвалив резолюцію, в котрій читаємо:

„В недавній заяві цїсаря перед представителями німецького народу в Австрії, яка підчеркує рівноправність усїх народів, Комітет бачить заповідь нової ери в розвою монархії, ери, котра сприяє головному постулятови Українців в Австро-Угорщині, іменно щодо утвореня автономної національної провінції з українських етноґрафічних територій в Австро-Угорищні".

В подробицях Український Народний Комітет застерігаєть ся проти того, аби проєкт вилученя Галичини, виготовлений польським колом і так званим міністерством для Галичини, проєкт, зневажаючий виркст ідеї рівноправности і права народів рішати про себе, був вибраний правительством за основу до якоїнебудь акції, і взиває українських послів, аби всяку пробу здійснюваня того акту, як в парляменті так і поза ним, ударемнювали всякими способами, котрі є лише для них доступні.

Польський проєкт вилученя Галичини.

Краківський „Час" подає проєкт вилученя Галичини, виготовлений польським колом. Проєкт складаєть ся з XIV. розділів, з котрих перший говорить про назву краю; другий про краєвий сойм; третий про уряд; четвертий про орґанізацію скарбову; пятий про права рекурсу; шестий про зелізничі заряди; семий про заряд едукаційний; осьмий про судівництво; девятий про державну раду; десятий про уреґульованє відносин тіла урядничого і учительського; одинайцятий про справу урядової мови; дванайцятий про справи спільні Австро-Галичини; тринайцятий про відносини фінансові краю до держави; чотирнайцятий про переходові постанови.

Як видно з повисшого перегляду змісту, маємо тут до діла з дуже подрібним проєктом, в котрім лише невелика часть справи є полагоджена загально, а переважно є поданий досить докладний образ проєктованої орґанізації.

Зачнім від сойму. Проєкт застерігає йому — в границях кождоразової австро-угорської угоди — компетенцію в справах скарбових (податки і монополї), комунікаційних, кредитових, банкових, санітарних, громадської приналежности, законодавство шкільне, карне, цивільне, торговельне, гірниче, віроісповідне, пресове і устав про орґанізацію властий судових і адміністраційних. Основні закони австрійської держави мають і надальше обовязувати Галичину, однак з певними змінами в подробицях, означених близше в другім розділі проєкту.

До компетенції сойму належить вибір делеґації парляментарного тіла, котре буде поликане на основі австрійської конституції до законодатного полагодженя спільних справ цїсарства (Австрії) і Галичини, а також вибір галицьких членів до австро-угорської делеґації.

Сойм маєть ся складати з двох палат: палати послів і сенату. Палата послів має числити 228 послів, в тім 62 Українців. Вибір відбуваєть ся на основі загального, рівного, тайного і безпосередного права голосованя і на основі національного катастру. Сільські округи є дво-мандатові, а міські одномандатові або більше-мандатові. Женщини мають виборче право в роді академічного степеня або виконуваного уряду.

В палаті є дві національні курії, з котрих кожда окремо доконує вибори з палати (крім вибору маршалка, котрого вибирає цілий сойм), а також самостійно накладає на основі національного катастру безпосередні податки на цїли економічні і культурні.

Сенат складаєть ся із 130 до 140 членів (в тім члени цїсарської родини, замешкалі в Галичині), 17 вірилїстів (епископи і ректори), 45 членів, вибраних курією більшої власности (тут має бути один Українець), репрезентанти самовладних тїл (по двох з кождої „землї", а по трох зі Львова і Кракова), члени торговельних палат, члени досмертні і дідичні.

Сойм мусить радити що року через три місяці.

В орґанізації уряду зістає усунений адміністраційний дуалізм. На чолї центрального уряду стоїть канцлєр (іменований), а також державні секретарі для фахових справ — всї відвічальні перед соймом і заприсяжені на конституцію Галичини. При кождім державнім секретаріяті є дорадчі тіла (рада едукаційна, санітарна, промислова і т. п.).

Найвисшим самовладним тїлом є „земля" (має їх бути, здаєть ся, 16, кожда по 500.000 населеня), а також міста понад 100.000 мешканців. „Земля" маєть ся дїлити на повіти (з просторонню повітових судів), а з повітами є зрівнані середні міста. Повіти складають ся з громад і підпадають, о скільки зайде потреба, під компетенцію „земель".

Пригляньмо ся тепер устроєви тої самоуправи. — На чолї „землї" має стояти „земський президент", а при його боці „земська рада" із 36 членів, вибраних куріяльно повітовими радами. Вона ухвалює видатки. Рада вибирає також „земський видїл" з 5 до 8 членів для адміністраційних справ, о скільки їх не полагодить сам президент. В „землях" національно мішаних (15% національної меньшости) в раді є національні курії, анальоґічно до курії в соймі.

„Землї" мають мати ширшу самоуправу ніж нинїшні повіти, бо на них припадає роля нинїшного намісництва і краєвого видїлу.

Міські громади, зрівнані з „землями" (понад 100.000 мешканців), мають признану подібну самоуправу.

„Землї" дїлять ся на повіти зі старостами на чолї. В повітах є повітова рада із 16 членів, яку вибирають громадські ради і велика власність. І тут будуть, правдоподібно, національні курії. Повітова рада вибирає видїл, який урядує під проводом старости. Середні міста становлять окремі адміністраційні повіти. В більших містах функції повітових властий сповняють маґістрати.

Повіти складають ся з сільських і міських громад. Вибори до громадської ради мусять бути оперті на широкій основі (всї повнолітні).

Українському населеню признаєть ся широка міра свободи і національних прав (український університет, національні курії, рівноправність в школах і урядах), але без ніякої „кривди" польського елєменту.

* * *

Отсе польський проєкт вилученя Галичини. Галичиною має правити сойм, зложений з двох палат, які будуть мати разом 368 послів. Із 368 посольських мандатів Українцї мають дістати **66 мандатів, а Поляки 302.**

Радуй ся, галицька Україно! Отсе Поляки зсилають тобі нове добродійство, закладаючи на тебе нові довголітні кайдани.

Дають тобі Поляки „широку свободу" і „національні права".

Радуй ся, галицька Україно! Радуй ся і ти, українська суспільносте в Америці!

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

При кінци своеї бесіди кн. Церетелї візвав армію, щоби вона була готова до наступу, кажучи:

„Безчинність на нашім боевім фронтї революції не скріпила, але противно: її ослабила".

Дві головні соціялїстичні партії за веденем дальшої війни.

ПЕТРОҐРАД, 18. червня. — В суботу переведено тайне голосованє між делеґатами соціял-демократами, які прибули на всеросійський конґрес робітничих і салдатських делеґатів, в справі їх становища щодо дальшої війни. **75 делеґатів заявило ся за негайним розпочатем наступу. Проти того голосувало 55.**

Рівночасно відбуло ся голосованє між делеґатами, приналежними до партії **соціялїстів-революціонерів. 325 заявило ся за веденем дальшої війни, а лише 25 проти.**

Лише урядові російські круги відносять ся прихильно до американської комісії.

ПЕТРОҐРАД, 19. червня. — Американська комісія під проводом Рута відбуває постійно наради з членами тимчасового російського правительства і з членами головного штабу російських війск і фльоти.

Голова комісії, Рут, і американський посол Френсіс зложили вчера візиту президентови думи, Родзянкови. Відтак відвідав Рут з ґр. Толстоєм ґен. Куропаткіна.

В четвер відїде Рут до Москви, а американський ґенерал Скат до головної війскової кватири, відки удасть ся на боєвий фронт, щоби заохотити російські війска до боротьби і обговорити з головними командантами приготованя до нової офензиви ухваленої думою.

В урядових російських кругах витають членів американської комісії з великою сердечностию. **Однак її положенє є досить трудне з причини, що в ряді їх неприхильників находять ся сильні соціялїстичні орґанізації.** В сильній опозиції проти комісії стоять всї російські елєменти радикальні, які добачують в Злучених Державах найсильнїйше забороло капіталїзму. Ті елєменти виявляють своє вороже становище супроти Злучених Держав зовсїм отверто. Загалом кажучи, радикальні елєменти хочуть мира за всяку ціну і вони не є меньшими ворогами Німеччини ніж Злучених Держав.

Жінки орґанізують „лїґу смерти".

ПЕТРОҐРАД, 18. червня. — Жінки в Москві і Одесї зорґанїзували „лїґу смерти" і поставили жаданє, щоби їх відослати на боєвий фронт і коли сього вимагає конечність, положити своє житє в боротьбі за Росію.

Ленїн закидає Керенському зраду „інтернаціонала".

ПЕТРОҐРАД, 18. червня. — Крайний соціяліст Ленїн виступив на конґресї Ради робітничих і салдатських депутатів з острою критикою проти полїтики теперішного кабінету і представив діяльність Керенського з огляду на його зусиля в справі наступу яко зраду „інтернаціонала".

Керенський заявив у своїй відповіди Ленїнови, що братанє з ворогом на боєвім фронті, за котрим він так дуже обстає, є якраз бажанєм німецького ґенерального штабу.

„Мусимо дати доказ — говорив дальше Керенський — що з нами треба числити ся та що ми не позволимо панувати над собою якійсь відокремлений, незорґанїзований партії".

Відтак говорив Керенський про корисні враженя, які він віднїс, звиджуючи боєвий фронт.

Бесїду Керенського принято ґрімкими оплесками, з виїмком ґрупи радикалів.

Положенє в Росії все ще небезпечне.

СТОКҐОЛЬМ, 18. червня. — Француський міністер амуніції, Альберт Тома, який перебуває в Росії яко відпоручник француських робітників, заявив, що **положенє в Росії вправді в протягу останних 8 тижнів поліпшило ся, але все ще Росії грозить небезпека.**

Провізоричне російське правительство зискало на повазї. Також і наступ російських війск не є річию виключеною. Найбільшою небезпекою для Росії є німецька аґітація за миром, але в останних часах Ленїн і його прихильники тратять щораз більше вплив серед народних мас.

Салдати бунтують селян.

ПЕТРОҐРАД, 18. червня. — Моряки з Кронштаду чимало причинили ся до підбуреня селян в могилївській ґубернії, щоби вони дїлили поміж себе землю, не чекаючи на рішенє справи установчими зборами.

Нещасте з причини пиянства.

ПЕТРОҐРАД, 18. червня. — В місточку Дорґобує лучило ся велике нещасте. **5.000 мешканців кинули ся на фабрику алькоголю і захопили у свої руки 100.000 гальонів алькоголю.** Мешканці міста попили ся і в пянім станї товпа уладжувала похід по улицях міста. Один пяний кинув горіючий сірник, від чого повстав огонь, який обіймив небавом цілу фабрику. Коли огонь дійшов до головного маґазину алькоголю, наступила сильна експльозія, від якої богато осіб було ранених і убитих.

Анархісти обсадили силою льокаль часописи „Русская Воля".

ПЕТРОҐРАД, 19. червня. — Вчера анархісти взяли силою у своє посїданє льокаль редакції і друкарні часописи „Русская Воля".

700 російських і фінляндських політичних збіґців в дорозї домів.

КОПЕНҐАҐЕН, 19. червня. — Нині прибуло тут на покладі корабля „Оскар II." 700 російських і фінляндських збіґців, які находять ся в дорозї зі Злучених Держав до Росії.

Німці мають намір увільнити богато російських бранців.

СТОКҐОЛЬМ, 19. червня. — Німецьке правительство носить ся з наміром пустити на волю велике число російських воєнних бранців в тій надії, що вони, повернувши до Росії, скріплять мирові змаґаня серед російського народа.

Російські музулмани надіють ся національної независимости.

ЛОНДОН, 19. червня. — До Стокгольму прибув Абдуль Рашід Ібраґім яко делеґат російських музулманів на соціялїстичну конференцію. Перед конґресовим комітетом він заявив, що має повновласть говорити в імени російських музулманів про їх домаганя і цїли мира.

Ібраґім заявив, що 25 мілїонів російських музулманів привязує велике значінє до міжнародної соціялїстичної конференції, бо вона зажадає для всїх народів самоуправи. Музулмани надіють ся, що також їх братя, які жиють у француських і анґлійських кольоніях, одержать національну независимість.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

Війска алїянтів опорожнили 12 сіл над рікою Струмою.

СОФІЯ, 17. червня. — Болгарський ґенеральний штаб доносить:

„Здовж ріки Струми, між озерами Бутково і Тахіно, анґлійські війска уступили на другий берег ріки.

„Болгарські війска заняли 12 сіл, опорожнених війсками алїянтів".

Відворот чи новий наступ?

ЛОНДОН, 19. червня. — У війскових кругах бачать в опорожненю алїянтами частини боєвого фронту в Македонії скороченє боєвого фронту і нове розложенє сил, а в деяких кругах бачать у тім маневрі **приготованя алїянтів до нового наступу в цїли відзисканя Сербії.**

Бувший король Греції удасть ся до Німеччини.

ПАРИЖ, 18. червня. — Зі Женеви (в Швайцарії) доносять, що бувший король Греції не задержить ся в Люґано, але відїде враз зі своєю родиною до звісної купелевої місцевости Баден-Баден (в Німеччині).

В НІМЕЧЧИНІ:

Німці втратили в маю 111.000 людий.

ЛОНДОН, 18. червня. — Німецькі втрати в протягу місяця мая представляють ся після німецьких урядово оголошених лїст, як слїдує:

Убитих і померших від ран: 22.000; полонених і пропавших: 26.562; ранених: 62.-394. Разом 110.956.

Від початку війни Німці втратили 4,356.760. З того числа припадає 1,068.127 на убитих, 557.410 полонених і 2,731.223 ранених.

Вісти з України.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

Опісля спільне засїданє екзекутивних комітетів: ради злучених суспільних орґанїзацій, ради робітничих депутатів, комітету війск київського воєнного округа, ради коаліційного київського студентства, з участию головного начальника київського воєнного округа, ґенерал-ляйтнанта Н. Н. Ходоровича, і начальника штабу ґенерала Бредова — одноголосно прилучило ся до резолюції комітету війск київського ґарнїзону.

Проти твореня нових полків після народностий.

„Новое Время" з 5. мая доносить, що екзекутивна комісія Ради жовнїрських депутатів постановила предложити дотичним властям жаданє, щоби не формувати полків після національностий. Утворений уже полк з Лотишів буде доповнювати ся після давнїйше установленого порядку. **Виставленє-ж нових полків українських, естонських і инших екзекутивна комісія вважає абсолютно недопустимим тому, що се може ввести розстрій у війскову справу.**

ПОЛЯКИ НЕ ХОЧУТЬ РЕПУБЛИКИ, ЛИШЕ КОРОЛЯ.

Стокгольм, 18. червня. — Член польської краєвої ради, Шебеко, який перебуває під теперішну пору в Стокгольмі, заявив, що **Поляки не хочуть републики, лише монархічного устрою в будучій польській державі.**

„Від часу російської революції — говорив Шебеко — цілию стремлінь Поляків є сповненє свого ідеалу: **зєдиненє і цілковита независимість Польщі.** Уми Поляків є заняті тепер вишуканєм способів, які довели би до сеї цілн.

„Перед революцією польський нарід відносив ся без сумніву приязно до центральних держав, а передівсім до Австрії. Поляки думали, що завдяки тим державам вони будуть мати нагоду здобути собі більшу независимість ніж при помочи старого російського правительства. **Такої гадки були Поляки навіть помимо обітниць, зроблених їм царем.**

„З другої сторони між Поляками панував усе страх, що Німці не позволять Польщі бути нічим иншим, хиба лише васалем (ленником). **Поляки дуже мало вірили в обітниці німецького канцлєра Бетман-Гольвеґа.**

„**Від часу російської революції становище польського народу змінило ся основно.** Обітниці російського демократичного правительства на признанє Польщі цілковитої самостійности взяли верх над її приналежностию до инших держав. **Теперішним бажанєм Поляків є злука російської, австрійської і пруської Польщі.** В тій цілн ведеть ся сильну аґітацію в справі зорґанізованя польської армії, щоби прогнати наїзників з польських земель.

„Між російськими Поляками можна би без великого труду поставити одномілїонову армію. На конференції в Петроґраді дискутовано над тим, аби зі 600.000 польських жовнірів, які борють ся тепер у рядах російської армії, утворити польську армію і вислати її на Польщу. Сей плян відкинено, бо треба було припускати, що проти сеї польської армії Німеччина й Австрія виставили би другу польську армію, висилаючи брата на брата. Остаточно признано, що серед таких відносин боротьба була би неможлива.

„**Поляки не хочуть під теперішну пору републики. Поляки є тої гадки, що вибори викликали би наскрізь зіпсутє. Російські рублї, німецькі марки й австрійські корони плинули би широким руслом, аби здобути вплив на нарід**".

Ґраф Нонїньскі, провідник Поляків, представляє бажаня польського народу як слідує:

„**Ми Поляки хочемо австрійського архикнязя Карла Стефана на свого короля.** Він є близко посвояченний з польским народом. Він говорить по польськи. Одна його дочка вийшла за князя Радзївіла, а друга за князя Чарторийского.

„Домагаємо ся права власновільно вибирати собі короля і союзників. Ми хочемо мати спромогу по скінченю війни візвати всїх Поляків, які живуть за границею, щоби повернули домів, і дати їм запоруку, що вони будуть безпечні перед всякими переслїдуванями.

„Ми маємо сильних полїтиків, які є всилї розвинути наші хліборобські і промислові жерела і зробити Польщу новочасною державою. Правительство є оперте на цілім народї, який є основою будучої монархії".

Шебеко заявив, що тимчасова польська краєва рада тїшить ся довірєм всїх польських полїтичних партий, з виїмком народових соціял-демократів.

ПІД РОЗВАГУ ЛЮДЯМ ДОБРОЇ ВОЛІ.

(Надіслана стаття).

„Хваліть мене, люди, а як нї, то я сам похвалю ся!" — таке буває помежи нашими українськими патріотами. Нині як возьмеш в руки якунебудь українську часопись і прочитаєш у нїй яку допись (неодна часом зацікавить), то в другім або в третім числї найдеш на неї „спростоване", а відтак ще „спростоване на спростоване"... Котра допись лїпша, се годї знати, а потім трудно також пізнати, як у даній місцевости люди проживають та як вони є зорґанізовані.

Нинї неодин наш дописуватель як дає до часописи допись, то робить се головно в тій цїли, щоби показати свому товаришеви, чи кому иншому, що він потрафить написати „щось", а тото аж в ґазетї видрукують!

Так то межи нашими людьми буває, а з того виходять непотрібні непорозуміня, баламутства, незгоди, спори, а нераз і простий сьміх. Люди з Росії, котрі дотичну новинку прочитають, зараз собі говорять, що „Ґаліціяне" самі не знають, що пишуть, бо баби в краю, як цибулю садили, то за межу сварили ся так, як тут „Ґаліціяне" в ґазетї.

Отже я осьміляю ся дати нашим читачам під розвагу, щоби вони собі трохи мудрійше поступали. Наша часопись, замісць задруковувати свої шпальти непотрібними дописями, волить написати щось з науки, щоби тим нарід поучити. А хто хоче якісь лайки провадити в ґазетї, той нехай лучше пійде на корт, як його свербить яких 10 до 15 долярів. У часописи для таких „народних добродіїв" не повинно бути місця.

Михайло Люлька.

Сайкевіл, Па.

З НАГОДИ ВІНЧАНЯ.

З огляду, що обставини так зложились, що наше вінчанє дня 11-го червня с. р. відбулось лише в стислім родиннім кружку, ми отсею дорогою подаємо про се до відома нашим приятелям і знакомим, а заразом перепрашаємо їх, що не мали нагоди з ними забавитись.

Григорій і Марія з Токачиків Корецькі.

Ню Йорк, Н. Й.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Народна Поміч", від. 14, повідомляє всїх своїх членів, що на піврічнім мітинґу дня 16. червня с. р. зрезиґнував зі свого уряду секретар Николай Дзюма, а на його місце зістав вибраний Мафтей Ставчанський.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. „Укр. Січові Стрільці", від. 44, пригадує всім своїм членам, що звичайний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 24. червня, о годині 2-гій пополудни, в галї церковній. Просить ся всїх членів прибути на тот мітинґ. Котрі члени довгують, мають свої залеглости вирівнати, бо в противнім разї будуть суспендовані. Не забудьте, Товариші, привести з собою хоч по одному новому членови, бо тепер приймає ся нових членів за половину вступного, отже є найлїпша нагода стати членом У. Н. Союза. — С. Кудрик, секр.

БОРНСАЙД, ШІКАҐО, ІЛЛ. Сестр. Пресв. Богородицї, від. 33, подає до відома, що піврічний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 24. червня с. р., в галї церковній при Чонсей Аве., точно о годині 6-тій вечер. На тім мітинґу будеть ся приймати нові членниці без вступного, а до У. Н. Союза за одного доляра. Кожда членниця має явити ся, бо буде справозданє касове з пів року і вибір секретарки. Котра членниця не явить ся на тім мітинґу, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Ева Грицкевич, предс.; Анна Коцоловська, кас.; Стефан Коцоловський, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 47, подає до відома всім своїм членам, що піврічний мітинґ відбудеть ся дня 24. червня с. р. у власнім домі. Прошу, щоби кождий член явив ся і привів зі собою хоч одного нового члена. Всї Українцї повинні обезпечити ся в своїй рідній орґанізації, в У. Н. Союзї, бо ся наша славна орґанізація є найбільшою твердинею тут на земли Вашінґтона. Хто тільки почуває ся правдивим Українцем, той повинен вступити до У. Н. Союза. Пора вже вам, люди, зрозуміти свою власну справу і не дати ся баламутити якимсь-там аґентам, котрі лиш вас обдурюють. Люди, не шукайте за таними орґанізаціями, бо тане мясо пси їдять. Наш 47-мий відділ має свій власний дім, то чомуж, товариші, ходите по чужих відділах і навіть не маєте де відбути свого мітинґу. Вступайте до 47-го відділу, а там будете як в своїй власній хатї і ще забавите ся. Звертаю ся ще раз до членів 47-го відділу і прошу, щоби кождий, як місцевий так і позамісцевий член на тім мітинґу явив ся, бо котрий не явить ся, той заплатить $1.00 кари (урядник $2.00). Зійдім *ся всї і порадьмо ся над добром свого братства і У. Н.* Союза, бо маємо дуже важні справи до полагодженя. Мітинґ розпічнеть ся точно о 2-гій годині пополудни. — М. Фук, предс.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся дня 24. червня в звичайний гали парохіяльній при Оклей і Райс стр. На тім мітинґу повинні явити ся всї члени, бо будуть важні справи до полагодженя. Кождий член повинен привести з собою хоч одного нового члена, бо ще тільки в тім місяцї будемо приймати за половину вступного. — М. Турко, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 24. червня, зараз по Службі Божій у галї церковній на долї. Просить ся всїх членів, щоби явили ся на той мітинґ і свої належитости вирівнали. Котрий член не явить ся на мітинґу і не вирівнає свого довгу, той буде суспендований, а відтак виключений з відділу. Контрольна комісія має обовязок обрахувати книжки з цілого пів року. — І. Василків, предс.; В. Ґорийовський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 24. червня, по Службі Божій, в гали У. А. Горожан, 822 Н. Франклін ул. На сей мітинґ повинен явити ся кождий член, бо є важні справи до полагодженя. Буде звіт з балю і справозданє з цілого піврічного доходу і розходу. Просить ся виповнити місячні вкладки залеглі, бо довгуючий член наражує ся на суспензію. Не забувайте, що на тім мітинґу будеть ся приймати нових членів без вступного, а до У. Н. Союза за 1 доляра. Старайте ся, Братя, приєднати хоч по одному новому членови на сей раз. — І. Жмутин, предс.; В. Шмідзен, кас.; І. Сорока, писар.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 24. червня, зараз по Службі Божій, в гали коло церкви. Всї члени мають явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають виповнити свій довг. Будеть ся приймати нових членів до Братства і до У. Н. Союза за половину вступного. Користайте, Братя, з нагоди, і то зараз в тім місяцї, бо на другий буде вже може запізно! — С. Пришлївський, предс.; Д. Жук, кас.; І. Шаровський, секр.

НАНТІКОК, ПА.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-го ЧЕРВНЯ 1917 Р.

— відбуде ся —

велике і дуже красне представленє зі співами, музикою і танцями,

„НАЗАР СТОДОЛЯ"

в польській гали „Сокола" на Іст Чорч стр., Нантікок, Па.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ.

Вступ $1.00, 50, 35 і 25 центів.

Чистий дохід на гр.-кат. церков св. О. Николая в Нантікок, Па.

71-72 **КОМІТЕТ.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Японія проти ноти Злучених Держав.

Японія відкинула пропозицію Злучених Держав, аби спільно вплинути на Хіни в цїли заведеня там порядку.

У своїй відповіди Японія зазначує, що і Анґлія годить ся на японську пропозицію. Анґлійська нота ще не надійшла до Вашінґтону, але дуже можливо, що Анґлія робить усьо в порозуміню з Японією.

Загальне положене є того рода, що Японія не бажає, щоби Злучені Держави мішали ся до справ у Хінах. Японія сама хоче порядкувати хінськими справами. Цїкаво, що Анґлія попирає ту політику Японії.

Пропонують не принимати чужинців до А. Ф. П.

Центральний робітничий союз в Бостоні запропонував усім союзам, входячим в склад Американської Федерації Праці, не принимати в члени чужинців, які надають ся до військової служби.

Ірляндська місія їде до Злучених Держав.

Нюйорська часопись „Івнінґ Мейл" дістала з Дубліна (столиці Ірляндії) телеґрафічне повідомлене, що до Злучених Держав вибираєть ся ірляндська місія, зложена з трох членів. Урядового потвердженя сеї вісти нема.

Четвер є італійським днем в нюйорськім стейті.

Ґовернор Вітман назначив четвер (21. с. м.) італійським днем в нюйорськім стейті, в честь прибувшої тут італійської комісії.

Противлять ся принятю Неґра до роботи.

В „Дженерал Електрик Компані" в Скенектеди, Н. Й., вийшло на страйк 7.000 машиністів, протестуючи проти принятя одного Неґра до роботи. Страйкери постановили видержати, аж доки їх жадане не буде сповнене.

Бараболі подорожіють.

Часопись „Ню Йорк Джорнал", розбираючи питане, яка буде ціна бараболь в осени, приходить до заключеня, що до слідуючої весни ціна бараболь готова подвоїти ся. Причиною сього має бути висока платня фармерських робітників.

За недодержане обітниці женячки заплатив 225.000 долярів.

28-літна Гонора Май О'Браєн потягнула до судової відвічальности 85-літного міліонера, Джана Б. Маннінґа, за недодержане обітниці женити ся з нею. Суд присудив, аби міліонер заплатив дівчині 225.000 долярів. Коли судія виголосив вирок, дівчина працювала. 200.000 долярів належить ся їй за недодержане обітниці, а 25.000 на покрите коштів процесу і инших розходів.

НОВИНКИ.

Анархісти відказали ся витати Крапоткіна.

Звісний цілому сьвітови російський анархіст, князь Петро Крапоткін, прибув уже до Петроґраду, де його стрінули оваційно представники всіх російських партій, крім анархістів. В імени соціялістів-революціонерів повитав Крапоткіна міністер війни Керенський, в імени соціял-демократів — Скобелев, а в імени лібералів — Некрасов.

Жіночі леґіони в Росії.

В Одесі і Москві зорганізували ся жіночі леґіони, які віднеслись до тимчасового правительства Росії з просьбою дозволити їм відійти на фронт „умирати за Росію".

„Новое Время" мусить віддати „позичку".

В 1916 році петроґрадська чорносотенна ґазета „Новое Время" дістала від старого правительства підпомогу в сумі 900.-000 рублів. Тепер державний контрольор фінансів зажадав від „Нового Времени" звороту сих гроший.

Засуд Адлера буде правдоподібно змінений.

З Копенгаґен доносять, що справу д-ра Адлера, убийника австрійського премієра Штірка, передано в руки найвисшого трибуналу, і що, правдоподібно, кара смерти буде замінена на досмертну вязницю.

Кардинал для Польщі.

Польська старокраєва преса довідуєть ся з ватиканських кругів, що римська курія радить тепер над проєктом іменованя варшавського архиєпископа Александра Каковского кардиналом для Польщі.

Революція в Еспанії; 2,000.000 Катальонців жадають независимости.

Еспанія заворушила ся. Населене Катальонії виступає проти еспанського правительства і аґітує за цілковитою независимостию Катальонії. Зїзд в Барцельоні (столиця Катальонії) ухвалив, що всякі закони, не ухвалені Катальонцями, не обовязують мешканців Катальонії, і що Катальонія мусить одержати независимість. (Катальонія — се провінція в Еспанії. Її простір виносить 12.400 квадратових миль, де жиє 2,000.000 душ).

Революційні заворушеня в Параґваю.

З Буенос Айрес (Арґентина) доносять, що там наспіли вісти про революційні заворушеня в середно-американській републиці Параґвай.

Марево домашної війни в Хінах.

Полудневі хінські провінції роблять всякі приготованя до війни і почали переговори з полудневo-західними провінціями. Домашна війна в Хінах є отже неминуча. Президент Хін Лі Юан-Гунґ є вдійсности у полоні. Властивим диктатором Хін став ґенерал Чанґ-Ґсун, який приневолив правительственний кабінет до резиґнації.

Палестина буде правдоподібно републикою.

Генри Морґентав, бувший американський амбасадор в Царгороді, відїде тепер на чолі місії, яку американське правительство вишле до Палестини для провіреня відносин жидівського населеня.

Се є, здаєть ся, перший крок американського правительства до признаня Палестини самостійною, з Єрусалимом яко столицею.

Електричне крісло для бездомних собак в Канаді.

Міська рада у Вінніпеґу ухвалила, що всі бездомні пси в місті, яких зловить гицель, будуть відтепер карані смертию на „електричнім кріслі". За кілька днів будуть уже готові спеціяльні клітки, в яких бідні собаки найдуть свою смерть.

„Цікава річ, — пише „Канадійський Русин" — яке вражіне зробить отся вістка на Американців, бо дотепер в Америці лиш для людий були електричні крісла... Тепер до їх гідности піднесено і собак... Бідні собаки...

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. М., Ню Йорк, Н. Й. — Ми в засаді годимо ся із змістом надісланого Вами письма і дуже радо помістимо його в „Свободі", але не тепер, бо „конвенційні проекти" будемо поміщувати аж по оголошеню конвенції.

Парафіянин у Балтімор, Мд. — Ваша допись повандрувала до коша. Що забогато, то нездорово!...

М. Л., в Сайксвіл, Па. — „Конвенційні проекти будемо містити в „Свободі" аж по урядовім проголошеню конвенції.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Комітет Народного Дому в Дітройт, скликує **ВІЧЕ** в справі Українського Нар. Дому на день 24. червня 1917 р., на годину 1-шу пополудни до української галї під ч. 95 Денніс улиця.

Се важне діло для української справи є вже зачате. Вага сеї справи повинна заінтересувати всіх місцевих сьвідомих Українців.

Покажім, що і ми ведемо свою народну роботу як і другі народности в Дітройт.

Нехай не бракне ні одного Товариства ні Братства на сїм вічу і ані одного Українця ні Українки. Посьвятіть сю хвилину для народної справи, щоб зачате діло пійшло вперед.

Явіть ся на вічу всі як один.

ЗА КОМІТЕТ:
Петро Пуцило,
тимчасовий предсідатель.

ДОПИСИ.

З NEW HAVEN, CONN.

Посьвяченє церковних хоругов і театральне представленє.

В Ню Гейвен, Конн., відбуло ся дня 10. червня б. р., зараз по богослуженю, посьвяченє двох церковних хоругов. Належить ся подяка Всч. о. Залітачеви за посьвяченє сих хоругов, а п. І. Притякови і його жені за те, що жертвували $25. п. Н. Качурови, що жертвував $15, і всім тим, що зложили по $5. Гроший зібрано $174, а обі хоругви коштували $140. Лишило ся отже $34, а з посьвяченя прийшло $35.70, то разом віддано до церкви $69.70.

О 7-мій годині вечером тогосамого дня відбуло ся представленє „Сватанє на Гончарівці”, завдяки п. М. Кашубови, котрий не жалував часу, їздив з Гартфорд кілька неділь і вивчив представленє дуже гарно, бо як сам так і аматори відограли свої ролї дуже добре.

Нехай зростає нюгейвенська громада, як у маю білий цьвіт! Нехай ся єднають сини України, бо вже наступає новий сьвіт!

Михайло Довгий.

З ANSONIA, CONN.

Спростованє.

В 64. числі „Свободи” (з дня 2. червня с. р.) появило ся давно нами, Ансонійцями, пожаданє оголошенє п. з. „Жертви для Січових Стрільців”, та на жаль, таке покручене п. В. Куривчаком, що жертводавці жадають конче спростованя того оголошеня.

Сказано там: „На весілю у п. В. Журана зложили на руки п. В. Куривчака жертви отсі добродії” (тут слідують імена жертводавців і зібрана квота $13.50).

Неправдою є, п. В. Куривчак, щоби ви занимали ся якою народною збіркою. На весілю у т. В. Шурана (а не Журана), яке відбуло ся дня 18. січня с. р., ви були вправді присутні, але збіркою не занимали ся. Сею збіркою занимали ся тт. Максим Головчак і Н. Проців, а зібрані гроші в квоті $13.50 зложили на мої руки.

Відтак слідує: „На весілю у п. Сеніва зложили на руки п. В. Куривчака жертви отсі добродії” (тут слідують імена жертводавців і зібрана квота $7.20).

Тут вже є чиста безличність ваша, п. Куривчак. Таж вас на тім весілю зовсім не було, і ніхто вас на се весіле не просив; ті люди навіть не знають про вас, то якжеж вони могли складати жертви на ваші руки?

На весілю у т. А. Сеніва, яке відбуло ся дня 3. лютого с. р., занияв ся збіркою т. М. Лобас і т. Р. Фецак, а зібраних $7.20 зложили знову на мої руки (В. Калини), а то з тої причини, що між жертводавцями виринула суперечка щодо висилки. Одні хотіли, щоби ті жертви з двох весіль в квоті $20.70 були вислані до У. Ради, другі жадали, щоби вислати до Федерації.

Другого дня, то є 4. лютого, в неділю, на вічу, яке мало відбути ся в справі У. Н. Дому, зійшли ся знову поодинокі жертводавці, а на мій запит, що зробити з грішми: чи вислати до У. Ради чи що? — відповіли, щоби гроші задержати до якогось часу в себе. На се я не згодив ся, щоби народні гроші в себе тримати, та щоби мене хто підозрівав; тож по моїй гадці треба ті гроші передати в треті руки. Тут запропонував я п. В. Куривчака, на що присутні жертводавці згодили ся. І тоді я зложив п. В. Куривчакови тих $20.70 на так довгий час, заки йому поручить ся або віддати, або вислати.

При кінци лютого с. р. поручено п. Куривчакови, щоби він ті гроші (в сумі $20.70) вислав до У. Ради. Відтак на мітінґу товариства, коли я запитав п. Куривчака, що він зробив з тими грішми, відповідь була: „Вислав”. А коли не було оголошене в лютім, а відтак і в марті, а люди кричать: де збірка? — і мені і тим, що збирали, не дали дороги перейти, я пійшов до п. Куривчака і зажадав або почтової посьвідки або гроший назад. Що ви мені сказали, п. Куривчак? „Ото дивіть ся, гроші вернули ся назад, але я вже нині вислав”.

І знов два місяці від того часу уплило і аж тепер в 64. числі „Свободи” появило ся оголошенє.

А тепер я запитаю публично: хто тому винен? Чи У. Рада, що не давала до часописи виказу, чи п. В. Куривчак, що так довго тримав народні гроші в себе, а висилаючи сї гроші, подав мильний виказ жертводавців, бо таких імен, які попереписував п. Куривчак, то навіть в Ансонії нема, як Потинюк, Журан і т. д., а замісць Головчук, що жертвував $1.00, написав Голевчак.

Отож я вам раджу, п. Куривчак, щобисьте другий раз не брали ся так енерґічно до народної праці, бо се часом може вам зашкодити. Тимчасом вистарчить з вас, а другий раз зачитаємо ся в вас еще більше про вашу енерґічну роботу на народнім поли в Ансонії.

В. Калина.

Від Редакції: Гроші вислав п. Куривчак до Української Ради дня 29. марта б. р., а що у надісланім виказі не було подано, хто занимав ся збіркою жертв на обох весілях в Ансонії, то секретар Української Ради написав сам від себе, що сї гроші були зложені на руки п. Куривчака.

МУХА ТСЕТСЕ.

Неодному з наших читачів приходило ся чути або читати про страшну муху тсетсе, що живе в Африці. Та муха не тим є страшна, щоби може була надто велика, але тим, що її уколенє спричинює слабість і смерть. Чи чоловік, чи зьвіря, уколені жалом тої мухи, попадають в сон і нема средства ні способу, щоби їх з того сну пробудити. Сон кінчить ся завсїди смертию.

Найновійші досліди показали, що та страшна муха жила також і в Америці, дуже давно, в тих часах, коли то ще не було людий.

В земли викопувано в Америці численні кістяки величезних зьвірів, які колись тут жили, та які вигинули без слїду. І учені довго старали ся найти витолкованє, що за причина, що такі велитеньскі потвори, проти яких наші теперішні слонї є майже карликами, погинули, і з них остали ся тепер десь глубоко в земли тільки кістяки, які своєю величиною вводять усїх в подив. Говорено, що причина вигиненя тих великанів лежить в наглих переворотах наслїдком дїланя підземних вульканів. Та годї припустити, щоб ті вулькани були такі страшні, — хоч, що правда, їх вибухи бували значно більші ніж теперішні — щоб за одним махом знищити все зьвіринне житє. Дальше говорено, що колись половина землї, далеко поза ту область, де тепер находять ся північні стейти Злучених Держав, покривала ся грубою верствою ледів і вічних снігів. Наслїдком того гинуло там все житє. Бо ми знаємо, що зьвірята мають дар приноровлювати ся до обставин. А що таке зледоватінє поступало не нагло, але поволи, протягом соток лїт, тому і всї живучі зьвірі мали аж надто досить часу привикати і приноровлювати ся до нових і змінених обставин. Отже і то витолкованє пропаденя стільки великанів було нестійне. Таксамо і в безнастанній боротьбі о житє й істнованє серед природи немислиме, щоб навіть і найслабший рід міг зовсім вигинути.

Аж тепер відкритє в скелях двох примірників сеї страшної мухи тсетсе дало притоку до нового толкованя тої обставини. В тих часах, перед тисячами лїт, які наука називає „міоценом", в теперішнім американськім стейтї Колоредо було колись величезне озеро. Та великий вулькан засипав то озеро підчас сильного вибуху попелом. Сей попіл з тисячилїтями стверд на камінь і тепер учені безнастанно лупають його і находять там неперебране число всїляких животин, комах і т. п., що колись жили і переховали ся тільки в каміннх домовинах по нинїшні часи. І ось перед кількома днями найдено там аж два роди тої страшної мухи тсетсе.

Нині в Америці нема вже й слїду з тих малих а страшних демонів. Та коли в тих часах жило в Америці аж два роди тих мух, то можна собі представити, яке страшне знищенє вони мусїли ширити поміж живучими зьвірятами. Одно уколенє тої мухи приносить смерть навіть слоневи. Отже коли приймемо, що ті мухи ширили смерть і знищенє поміж великанами, які колись жили в Америці, то тепер дуже легко витолкувати причину, чому вони безслїдно вигинули.

Синівська любов.

—o—

Про одного римського консуля, іменем Плінія молодшого, оповідають таку гарну подію з його молодечих лїт:

Жив він в першім віці по Христї і то недалеко гори Везувія, котра дуже часто викидає з себе огнисту струю розтопленого зелїза і каміня. Найстрашнійший такий вибух був в роцї 60 по Христї.

Хто лише жив, збирав чим скорше свої річи і спасав ся утечею, бо хто не втік, той гинув лютою смертию в страшній, розтопленій ляві. (Лява се розтоплене зелїзо і камінє, яке такі огнисті гори, звані вульканами, з себе викидають).

Власне зачав Везувій викидати ляву, а всї люди втікали, де лиш могли, щоби ратувати своє житє. Лиш один Плїній не втікав. Він стояв перед своєю старенькою материю і зі слезами в очах просив її, щоби не наражала себе на смерть, а його на сирітство. Плїній був ще малий ледви 16-лїтний хлопець, а мати його немічна старушка.

Мати, видячи грозячу небезпеку, закликала сина, щоби бодай він чим скорше спасав ся, бо вона вже не годна. Що не наговорив ся її Плїній, що він її утримає на своїх раменах, щоби вона лише на них оперла ся, але стара не давала ся намовити.

Тодї Плїній, не богато думаючи, взяв свою стареньку матір на руки і не зважаючи на густий попіл, дим і огонь, що довкола него падали, так далеко двигав сей тягар, аж поки не заніс його на безпечне місце.

І видко, що Бог сподобав собі сю синівську любов Плїнія, бо його не ймив ся ані огонь, ані лява, і він дійшов щасливо аж на зовсім безпечне місце, де його матери вже не грозила смерть.

Инші люди виносили чим скорше свої скарби, а Плїній всї скарби лишив, а лиш найбільший скарб випратував, се є матір свою.

А треба знати, що Плїній був поганином. Чиж не красний се приклад синівської любови?